محیط زیست

احد وظیفه خبر داد

ایران درگیر ۴ خشکسالی

ایران درگیر هر چهار نوع خشکسالی است. خشکسالی‌ها در برخی استان‌ها همچون تهران به دلیل کاهش ذخایر آبی سدها نسبت به میزان نرمال و کاهش ۳۵ درصدی بارش نسبت به حد نرمال، خشکسالی شدید گزارش شده‌است.

احد وظیفه، رئیس مرکز ملی اقلیم و مدیریت بحران خشکسالی درباره خشکسالی غالب بر کشور اظهار کرد: در طبیعت چهار نوع خشکسالی هواشناسی، کشاورزی، هیدرولوژیک، اقتصادی و اجتماعی وجود دارد که کشور ما درگیر هر چهار نوع خشکسالی است که میان این چهار نوع، خشکسالی هواشناسی زودتر از سایر خشکسالی‌ها ظهور می‌کند.

وی افزود: خشکسالی هواشناسی به‌صورت هفتگی، ماهانه و سالانه در مقایسه با میزان بارش نرمال یک منطقه بررسی می‌شود و در صورت کمتر شدن این میزان بارش، خشکسالی رخ داده‌است و اگر این روند یک تا سه ماه ادامه یابد، اثر این نوع خشکسالی در کشاورزی به خصوص در کشت دیم ظاهر می‌شود.

رئیس مرکز ملی اقلیم و مدیریت بحران خشکسالی درباره تأثیر خشکسالی هواشناسی بر کشاورزی گفت: در فصل پاییز که سطح اراضی زیر کشت می‌رود، اگر باران نبارد خسارات زیادی به محصولات کشاورزی وارد می‌شود و در فصل بهار که نزدیک به بار رسیدن محصول کشاورزی و تشکیل دانه و گلدهی است، اگر میزان بارش کمتر از حد نرمال باشد هم تأثیر منفی بسیار زیادی به نسبت کاهش باران در فصل زمستان دارد.

وی در ادامه اظهار کرد: هنگامی که کمبود بارش به سه ماه می‌رسد، دچار خشکسالی کشاورزی می‌شویم که اکنون در استان‌هایی همچون کرمانشاه، ایلام، بخش‌های شرقی لرستان، خراسان رضوی و خراسان شمالی، گلستان و بخش‌هایی از شمال اردبیل شاهد خشکسالی کشاورزی هستیم.

وظیفه افزود: هر حوضه آبخیزی به یک رودخانه، دریاچه یا تالاب منتهی می‌شود، مانند حوضه دریاچه ارومیه که از کوه‌های اطراف سرچشمه می‌گیرد و به دریاچه ارومیه منتهی می‌شود. هنگامی که در مدت طولانی شش ماهه بارندگی‌ها در یک منطقه کمتر از حد نرمال می‌شود در دبی یا آورد رودخانه تأثیر منفی می‌گذارد و ورودی سدها، دریاچه‌ها و تالاب‌ها به شدت کاهش می‌یابد.

وی درباره خشکسالی هیدرولوژیک اظهار کرد: خشکسالی و محدود شدن بارش‌ها به مرور در چرخه آبی و حوزه آبی تأثیر می‌گذارد، بنابراین خشکسالی هیدرولوژیک رخ می‌دهد که متأسفانه برخی استان‌ها همچون گلستان، حاشیه شرقی دریای خزر و شرق مازندران، کرمانشاه و ایلام و برخی استان‌ها همچون همدان و بخش‌های غربی لرستان درگیر خشکسالی شدید هستند.

رئیس مرکز ملی اقلیم و مدیریت بحران خشکسالی ادامه داد: اگر دوره خشکسالی بیشتر از شش ماه ادامه یابد، در مناطقی که معیشت و صنایع مردم از طریق آب تأمین می‌شود، با کاهش دبی رودخانه‌ها دسترسی به آب نیز کم می‌شود. همچنین اگر اقتصاد منطقه به کشاورزی و دامداری وابسته باشد، دسترسی به آب و بارش باران و برف از اهمیت بالایی برخوردار است و در صورت کاهش بارندگی‌ها وضعیت اقتصاد و معیشت خانواده‌ها ضعیف و آنها درگیر فقر می‌شوند.

وی با اشاره به خشکسالی اقتصادی و اجتماعی اظهار کرد: با تداوم این خشکسالی‌ها روستاها قابلیت کشاورزی و دامداری خود را از دست می‌دهند و موجب مهاجرت روستاییان به شهرهای بزرگ می‌شوند که در این صورت حلبی‌آبادها و سکونتگاه‌های غیرمتعارف شکل می‌گیرند.

وظیفه ضمن اشاره به این موضوع که تمامی استان‌ها درگیر خشکسالی نیستند، گفت: غالب استان‌ها درگیر هر چهار نوع خشکسالی هستند؛ چراکه از میان ۳۱ استان بیش از ۲۱ استان بارندگی کمتر از حد نرمال را تجربه کرده‌اند و دارای درجات مختلفی از خشکسالی هستند.

وی افزود: در برخی استان‌ها همچون تهران به دلیل کاهش ذخایر آبی سدها نسبت به میزان نرمال و کاهش ۳۵درصدی بارش نسبت به حد نرمال، خشکسالی شدید گزارش شده‌است.

گزیده

ایران میزبان مسابقات بین‌المللی قرآن کریم

رئیس مرکز امور قرآنی سازمان اوقاف و امور خیریه از میزبانی جمهوری اسلامی ایران از سی و هشتمین مسابقات بین‌المللی قرآن کریم در تهران خبر داد.

حمید مجیدی مهر با اشاره به اینکه از دوشنبه ۹ اسفند تا ۱۴ اسفند رویداد قرآنی سی و هشتمین مسابقات بین‌المللی قرآن کریم به میزبانی کشورمان برگزار می‌شود، گفت: از اوایل تیر، جلسات کارشناسی برای ارسال دعوتنامه و شیوه‌نامه‌های اجرایی برگزاری این مسابقات با حضور کارشناسان از داخل کشور و با سابقه بین‌المللی برگزار شد.

وی با بیان اینکه مسابقات مختلف بین‌المللی مثل مسابقات وزارت آموزش و پرورش، مسابقات سازمان بهزیستی با حضور روشندلان جهان اسلام در کشور برگزار می‌شود، افزود: امسال دعوت نامه به بیش از ۹۰ کشور ارسال و یک پیام واحدی از سوی رایزنی‌های فرهنگی جمهوری اسلامی، سفارتخانه‌ها و نمایندگی‌های سیاسی کشورمان به ما واصل شد که مدل برگزاری در کشور ما به لحاظ اجرایی مورد اقبال این عزیزان است.

رئیس مرکز امور قرآنی سازمان اوقاف و امور خیریه از بهره‌گیری فضای مجازی در مسابقات بین‌المللی قرآن کریم امسال خبر داد و گفت: امسال یک تغییر داریم و احتمالاً از حدود ۱۰ شبکه خارجی عرب‌زبان و شبکه‌هایی مثل پرس یا العالم و الکوثر بخش‌های منتخب به صورت مستندهای کوتاه پخش خواهد شد.

۵ ایراد بنیادین در طرح کنکوری شورای عالی انقلاب فرهنگی

اهداف از پیش گفته‌شده برای حذف کنکور دوباره بازمی‌گردد

گزارش یک

حسین سالاریان

مطابق تدبیر رهبر معظم انقلاب در مواردی که مجلس شورای اسلامی اقدام به وضع قانون کرده‌باشد، شورای عالی انقلاب فرهنگی صلاحیت ورود ندارد. مجلس شورای اسلامی در شهریور ۱۳۹۲ مصوبه قبلی خود را برای سنجش و پذیرش دانشجو در دانشگاه‌ها و مراکز آموزشی کشور اصلاح کرد. از طرفی، به موجب مصوبه مورخ ۲۰ آبان ۱۳۷۶ شورای عالی انقلاب فرهنگی، شورای یاد شده به عنوان مرجع عالی سیاستگذاری در چارچوب سیاست‌های کلی نظام محسوب می‌شود و مجلس شورای اسلامی به عنوان مرجع قانون‌گذاری است. قابل ذکر است که شورای عالی انقلاب فرهنگی کمتر از شش ماه (از تیرماه ۱۴۰۰ تا بهمن ۱۴۰۰) چهار طرح متفاوت برای کنکور ارائه کرد. اگر چه یکی از نشست‌های تصمیم‌سازی در شورای عالی انقلاب فرهنگی به ریاست مقام رئیس‌جمهوری برگزار شده‌بود، اما دفتر استراتژیک نهاد ریاست جمهوری در سایت رسمی خود این مصوبه شورا را دارای پیامدهای اجتماعی و امنیتی برشمرد.

با بررسی دقیق طرح شورای عالی انقلاب فرهنگی، می‌توان اشکالات اساسی آن را ملاحظه کرد.

■ عدالت گریزی

مهم‌ترین واقعیتی که طرح شورای عالی انقلاب فرهنگی به آن نپرداخته، این مهم است که کنکور فقط مختص دانش‌آموزان سال تحصیلی جاری نیست. بسیاری از داوطلبان برای رسیدن به هدف و رشته خاص مورد علاقه خود بارها در کنکور شرکت می‌کنند. این داوطلبان از افراد ۷۰ساله تا نوجوانان ۱۵ ساله هستند. هر سال بیش از ۵۰ درصد داوطلبان ورود به دانشگاه‌ها، افرادی غیر دانش‌آموز هستند و مهمتر آنکه چند ده هزار نفر از آنها سابقه تحصیلی ندارند. حذف این عده منطبق بر عدالت آموزشی نیست. از طرفی، سوابق تحصیلی پایایی (Reliability) مطلوب را از نظر موارد تخصصی سنجش و ارزیابی ندارد. ترمیم معدل هم هزینه سنگینی در بر خواهد داشت و بار مالی آن عمدتاً بر دوش خانواده‌ها خواهد بود. مهم‌تر اینکه، گذاشتن حد نصاب معدل برای ورود به رشته‌های خاص نیز خلاف عدالت است و حذف این مهم نیز از طریق دیوان عدالت اداری قابل پیگیری است.

■ نگرش تک‌ساحتی

دوران تحصیلی مدرسه بر اساس قانون اساسی، آموزش عمومی در نظر گرفته می‌شود. صرفاً ملاک پذیرش دانشجو قرار دادن دروس تخصصی موجبات غفلت‌ورزی به اهمیت دروس عمومی و فرهنگی- تربیتی خواهد شد و این مهم خود در تناقض با سند چشم‌انداز و نظر مقام وزارت آموزش و پرورش است. این نگرش تک‌ساحتی بزرگ‌ترین تهدید فرهنگی است. علاوه بر این، نهادینه شدن تقلب و شیوه‌های غیراخلاقی کسب نمره به عنوان یک روش برای رسیدن به جایگاه اجتماعی بالاتر، عامل بزرگی است که می‌تواند یک تمدن را تهدید کند.

■ بحث فنی و تخصصی آزمون و شیوه برگزاری آن

دراین رابطه چند نکته و شاخص حائز اهمیت است.

۱- از مهم‌ترین مؤلفه‌های هر امتحان و آزمون میزان «پایایی(Reliability) و روایی (V-lidity)» آن است. در یک آزمون پایا، نمره آزمون‌دهنده در دفعات متعدد تغییر خاصی پیدا نمی‌کند. روایی عبارت است از درجه‌ای که آزمون یا اندازه‌گیری به مقدار واقعی نزدیک است. امتحانات تشریحی نسبت به آزمون‌های تستی عینی و استاندارد دارای پایایی و روایی /اعتبار کمتری هستند. افزون بر این، درمورد آزمون‌های تشریحی مسئله دیگر مرتبط با پایایی آزمون،«پایایی مصحح (inter-rater r-liability)» است. نداشتن پایایی مناسب مصحح می‌تواند آزمون را از پایایی خارج کند. آنچه بیشتر آزمون‌های امتحان نهایی را دچار مشکل می‌کند، همین پایایی مصحح‌ها هستند که از منطقه‌ای به منطقه‌ای متفاوت است.

۲- سطح سؤالات و درجه دشواری سؤالات (item difficulty) آزمون‌های مدرسه به خصوص امتحانات نهایی، همان‌طور که هر ساله مشاهده می‌شود، براساس اصول علمی نیست و تابع مقتضیات، مصالح، شرایط و میزان برخورداری مناطق و استان‌ها است. این امر بر میزان تمییز دادن سؤالات و آزمون‌ها (item discrimination) بسیار اثر منفی می‌گذارد و از درجه و میزان جداسازی آزمون‌دهندگان براساس توانمندی‌شان می‌کاهد. مهم اینکه نتایج حاصله از این آزمون‌ها باید برای مقایسه و رتبه‌بندی آزمون دهندگان در معیاری مبتنی بر نورم (norm- referenced) مورد استفاده قرار گیرد. مضافاً، این روند بر «توزیع نرمال نمرات» اثر گذاشته و آن را به سمت «توزیع نامتقارن و نامتوازن (skewed distribution)» سوق می‌دهد.

■ هزینه‌های اجتماعی - معنوی و مالی

از متغیرهای فرآیند مطلوب آموزش و یادگیری، شاخص‌های معلمین و مهارت‌های آنها و ارائه مواد، امکانات و تجهیزات لازم آموزشی در بستر مطلوب است. میزان برخورداری به این ضروریات در برخی استان‌ها به شدت مورد سؤال قرار گرفته‌است و در حوادث سال‌های اخیر همچون سیل، زلزله و کرونا بر همگان بیش از پیش مشهود شده‌است. واکنش آموزش و پرورش به این امور مهم صرفاً تغییر نوع و سطح دشواری سؤالات آزمون‌ها و به خصوص آزمون نهایی یا حذف بخش‌هایی از کتاب‌های درسی برای امتحانات بوده‌است. باید توجه داشت که نمرات و معدل امتحان نهایی در این شرایط باید مبنای سنجش و پذیرش دانشجو باشد و همین بخش پرچالش و دارای علامت سؤال‌های زیاد اکنون قرار است ۶۰ درصد مبنای نتیجه نهایی پذیرش دانشجو را شکل دهد.

■ تبعیض آموزشی، مدارس لاکچری تا کپری

جامعه‌شناسان معتقدند تعلیم بهترین موتور پیشران توسعه است. برای توسعه ساحت‌های مختلف جامعه راهی به جز توزیع عادلانه تعلیم و تربیت وجود ندارد، اما دغدغه عدالت آموزشی در جامعه ما هر روز پایین‌تر می‌آید. مدارس لاکچری در سراسر کشور در حال ریشه دواندن است. از طرف دیگر، به رغم وجود اصل ۳۰ قانون اساسی مبنی بر تدارکات و تمهیدات لازم برای تحقق عدالت آموزشی، خود آموزش و پرورش مدارس و دانش‌آموزان را گروه‌بندی کرده‌است که با آزمون‌ها و هزینه‌هایی همراه هستند. این تبعیض نظام آموزشی به نفع ثروتمندان است.

باید توجه داشت که از دیدگاه متخصصان سنجش و ارزیابی، آزمون‌ها در دو مقوله کلی صورت‌بندی می‌شوند: آزمون‌های مبتی بر معیار (criterion- referenced) که اهداف خاص و تعیین‌شده همچون آزمون‌های مدارس را تبیین می‌نمایند و آزمون‌های مبتنی برنورم (norm- referenced) که برای اندازه‌گیری توانایی کلی در هر درس طراحی می‌شوند. در آزمون‌های مبتنی بر معیار، به دنبال آن هستیم که به چند درصد از هدف آموزشی تبیین‌شده در کتب درسی دست یافته‌ایم و نقاط ضعف و قوت دانش‌آموزان چه مواردی بوده‌اند.

در آزمون‌های مبتنی بر نورم همچون آزمون‌های گزینشی و کنکور، هدف «تعیین نسبی عملکرد هر دانش‌آموز نسبت به بقیه دانش‌آموزان به منظور انتخاب آن برای رشته و دانشگاه خاص» است. بنابراین می‌توان به علت اختلاف زیاد سطح دشواری سؤالات مدارس و به ویژه امتحان نهایی با لحاظ کردن امکانات مدارس کل کشور و کنکور پی برد. بنابراین، از این دیدگاه نیز می‌توان گفت که بخش ۶۰درصدی سوابق تحصیلی تعیین کننده رشته و دانشگاه آتی دانش‌آموز نخواهد بود. معدل دانش‌آموزان زیادی از هر مدرسه یک شهر و در نهایت کل کشور بسیار به هم نزدیک خواهد بود و مجدداً نقش اصلی گزینش‌گری دانش‌آموزان برای رشته و دانشگاه خاص را کنکور رقم خواهد زد. به این صورت وزن ۴۰ درصدی کنکور بسیار سنگین‌تر از وزن ۶۰ درصدی سوابق تحصیلی خواهد شد.

اگر در تصمیمات فوق که مبتنی بر تعیین سرنوشت آینده‌سازان کشور است، نظرات متخصصان آموزش و به خصوص سنجش و ارزیابی در کنار نظرات مسئولان سازمانی مربوط لحاظ شود، نتیجه بهتر و علمی‌تری برای آرامش داوطلبان کنکور و خانواده‌هایشان و در نهایت برای آینده علمی وآموزشی کشور رقم خواهد خورد؛ از میزان تنش و استرس و تحمیل هزینه‌های متعدد در جوانب مختلف بر دانش‌آموزان، خانواده‌ها و دولت هم کاسته خواهد شد.

پایان انحصار در صدور پروانه وکالت

مقاومت‌ها در بارگذاری مجوزها شکسته شد

گزارش ۲

علیرضا سزاوار

دبیرخانه هیئت مقررات‌زدایی در راستای اجرای قانون مبنی بر بارگذاری اطلاعات مجوزها و شکست انحصار در «صدور پروانه وکالت»، نسبت به ثبت اطلاعات مجوز وکالت اقدام کرد. کانون وکلا تاکنون با مقاومت در برابر این قضیه، مانع ثبت اطلاعات مجوز وکالت شده بود که در نهایت هیئت مقررات‌زدایی خودش اقدام به ثبت اطلاعات مجوز وکالت کرد.

دبیرخانه هیئت مقررات‌زدایی یک نهاد دولتی و متولی صدور مجوزهای کشور است. این نهاد طبق تکالیف قانونی‌اش، وظیفه دارد شرایط صدور مجوزها را به‌صورت شفاف در سامانه اعلام کند و در اختیار مردم قرار دهد.

■ وقتی کانون وکلا متوجه اقدام علیه خود شد

بحث بارگذاری مجوزها در درگاه بارگذاری مجوزهای کشور دارای دو بعد قانونی است. به بیانی دیگر، بحث بارگذاری در راستای شفافیت صدور مجوزها و جلوگیری از انحصار از دو بعد قانونی قابل‌پیگیری است. یک کارشناس حقوق در همین زمینه در گفت‌وگو با «جوان» گفت: دو قانون در زمینه شفافیت صدور مجوزها و جلوگیری از انحصار وجود دارد: قانون اجرای سیاست‌های کلی اصل ۴۴ قانون اساسی و قانون انتشار و دسترسی آزاد به اطلاعات. کانون‌های وکلا در ابتدای امر (زمانی که قرار بود بارگذاری مجوزهای کشور شکل بگیرد) خودشان نامه‌ای به وزیر وقت اقتصاد ارسال کردند که آقای طیب‌نیا بود. در نامه اعلام شد که مجوز وکالت در زمره مجوزهای کسب و کار است و شما می‌توانید اطلاعاتش را در سامانه بارگذاری کنید. اما بعدا در برابر آن مقاومت کردند.

■ شکایت در دیوان عدالت هم بی‌فایده بود

حامد دهقان گفت: این قضیه مخالفت با بارگذاری از سوی کانون وکلا ادامه داشت. در نهایت در سال ۱۳۹۹ هیئت عمومی دیوان عدالت اداری مصوبه کمیسیون انتشار و دسترسی آزاد به اطلاعات را منطبق بر سیاست‌های کلی تشخیص داده و تأیید می‌کند. طبق آن مصوبه کانون‌های وکلا موظف بودند که مجوز وکالت را در درگاه ملی مجوزهای کشور بارگذاری کنند. دهقان گفت: کانون وکلا از این مصوبه حتی در دیوان عدالت اداری هم شکایت می‌کند و دیوان هم شکایت را رد می‌کند و مصوبه را مطابق قانون می‌داند. این موضوع باعث می‌شود که با توجه به آن مصوبه (مصوبه‌ای از کمیسیون انتشار و دسترسی آزاد) و مصوبه بعدی هیئت وزیران، دبیرخانه هیئت مقررات‌زدایی موظف شود که مجوزهای کسب و کار را شفاف‌سازی کرده و در سامانه‌ای به صورت شفاف بارگذاری و در دسترس همگان قرار دهد. وی ادامه داد: از سوی دیگر مصوبه سال گذشته مجلس شورای اسلامی که وزیر اقتصاد را به عنوان دبیر هیئت مقررات‌زدایی و وزارت اقتصاد را به عنوان درگاه ملی مجوزهای کشور اعلام می‌کند؛ یعنی وزارت اقتصاد به صورت رسمی مرجع ملی انتشار مجوزهای کشور می‌شود. در همین زمینه بارها از طرف هیئت مقررات‌زدایی با کانون وکلا مکاتبه و از آنها خواسته می‌شود که با توجه به شفاف‌سازی مجوزها اطلاعات‌شان را برای بارگذاری ارائه دهند. کانون وکلا هم همیشه به بهانه‌های مختلف از زیر این کار شانه خالی می‌کند.

■ اقدام مستقل هیئت مقررات‌زدایی

دهقان گفت: اخیراً از کمیسیون انتشار و دسترسی آزاد به اطلاعات استعلامی شده که در جواب اعلام می‌شود با توجه به وظایفی که برعهده هیئت مقررات‌زدایی وجود دارد، از این جهت که وزارت اقتصاد متولی مجوزهای کشور است، چنانچه اطلاعاتی از دستگاه‌های مختلف دارند، خودشان می‌توانند بارگذاری را انجام دهند.

هیئت مقررات‌زدایی هم براساس مصوبه هیئت وزیران و رأی هیئت عمومی دیوان عدالت اداری، اطلاعات مربوط به صدور مجوز وکالت را رأساً استخراج و در سامانه بارگذاری می‌کند.

گفتنی است قانون اصلاح مواد (۱) و (۷) قانون اجرای سیاست‌های کلی اصل چهل و چهارم (۴۴) قانون اساسی، اسفند ۹۹ به تصویب مجلس رسید. در این قانون به منظور تسهیل سرمایه‌گذاری در ایران، مراجع صدور مجوزهای کسب و کار موظفند شرایط و فرآیند صدور یا تمدید مجوزهای کسب و کار را ساده کنند. ساده کردن باید به نحوی باشد که هر متقاضی مجوز کسب و کار در صورت ارائه مدارک لازم بتواند در حداقل زمان ممکن، مجوز مورد نظر خود را دریافت کند.

مسئولیت اجتماعی

حسین سروقامت

۵۳۰

ناصرالدین شاه از اعتمادالسلطنه پرسید در مملکت ما وفور کدام نعمت است؟ بیدرنگ گفت پزشک!

... و زمان خواست تا ادعای خود را ثابت کند.

روزی در حالی که دستمالی زیر چانه بسته بود، وارد قصر شده، در پاسخ احوالپرسی شاه گفت دندانم پیله کرده‌است. یکی گفت دوای دردتان حریره بادام است. دیگری گفت شلغم پخته و عسل معجزه می‌کند...

دستمال را باز کرده، گفت قربان! دندان من سالم است؛ خواستم بدانید وقتی در دربار اینقدر پزشک هست، در مملکت چه وفوری است!

ما پیرامون همه چیز نظر می‌دهیم؛ سیاست، اقتصاد، پزشکی و دین غافل از آنکه دانش چون کوه یخ است؛ بیشتر آن ناپیداست!

کلمه «نمی‌دانم» تحقیر ماست، حال آنکه سقراط معتقد بود، من داناترین فردم؛ چون می‌دانم که نمی‌دانم.

جهل سقراطی که «نیکلاس کوزایی» فیلسوف آلمانی «جهل فرهیخته» نامید، دقیقاً همان است که ما برای تفکر و پژوهش نیازمند آنیم!

یادداشت

بیژن سورانی

سم و یلانشینان به جان کشاورزی

طرح آزادسازی سواحل و حریم رودخانه‌ها در یک پروسه کوتاه‌مدت با ضرب‌الاجل رئیس‌جمهور به سرانجام رسید. حریم‌های اختصاصی در سواحل دریا برای حضور شهروندان آماده‌سازی می‌شود و قرار است تابستان سال آینده مردم بدون هیچ محدودیتی به سواحل برسند. در بحث کوه‌خواری و جنگل‌خواری و تغییر کاربری‌ها موضوع متفاوت‌تر و مهم‌تر است. حالا لازم است رئیس دستگاه اجرایی کشور به همراه دستگاه قضایی برای ویلاهای رنگ‌رنگارنگی که در بکرترین اراضی کشاورزی قارچ‌گونه ساخته شده و در حال سبز شدن هم هستند، چاره‌ای اساسی انجام دهند.

کشاورزی در اقتصاد کشور تأثیر و ضریب بالایی دارد. برخی کشورها مانند هلند که مساحت‌شان به اندازه یک استان حاصلخیز شمالی ایران هم نیست و شرایط آب و هوایی تقریباً مشابهی دارد، ولی چندین برابر ما تولیدات کشاورزی دارد. تقریباً همه کارشناسان متفقند که کشاورزی دارای مؤلفه‌های تأثیرگذار در حوزه‌های اقتصادی، اجتماعی و سیاسی است.

در یکی دو دهه از بین رفتن زمین‌های حاصلخیز که سال‌ها تأمین‌کننده معاش مردم بومی و نیازهای سایر شهرها بوده شتاب بسیاری گرفته‌است. کافی است سری به استان‌های شمالی یا همین اطراف تهران دماوند و فیروز کوه بزنید؛ از دور و نزدیک، ویلاها در اراضی کشاورزی خوش آب و هوا و حاصلخیز خودی نشان می‌دهند.

از بین رفتن اراضی کشاورزی با تغییر کاربری‌های گوناگون سبب شده‌است که روستانشینان هم از این تغییرات تأثیر بپذیرند. وقتی زمین‌های مولد کشاورزی از بین می‌رود، این روستاهای مولد هستند که در معرض نابودی قرار می‌گیرند. روستاییان با فروش زمین‌های حاصلخیز کشاورزی نه‌تنها کار اصلی خود را از دست می‌دهند، بلکه ناخواسته به اقتصاد کشاورزی کشور لطمه می‌زنند و خودشان از مقام تولیدکنندگی به جمع مصرف‌کنندگان می‌پیوندند. به وفور مشاهده شده اهالی‌ای که نسل به نسل به کاشت و داشت و برداشت مشغول بوده‌اند، حالا با فروش زمین و تغییر کاربری اراضی کشاورزی یا بیکار شده‌اند یا به خدمت ویلانشینان درآمده‌اند.

از بین رفتن این اراضی ضربه جبران ناپذیری به روستاییان و کشاورزی وارد ساخته‌است. ضرری که با گذشت زمان خسارت‌های آن در اقتصاد کشور نه‌تنها قابل جبران نیست، بلکه آثار منفی فزاینده خود را در دراز مدت نشان خواهد داد. افزایش مهاجرت روستاییان به شهرهای کوچک و بزرگ، افزایش حاشیه‌نشینی، افزایش کاذب قیمت ویلاها و اراضی تغییر کاربری شده، چشم و هم‌چشمی برای تخریب اراضی حاصلخیز همجوار ویلاهای ساخته شده و برهم خوردن ریخت‌شناسی و آمایش سرزمینی اراضی کشاورزی و روستایی بخشی از تبعات ویلاسازی و تغییر کاربری اراضی حاصلخیز کشاورزی است.

ورود به آزادسازی اراضی کشاورزی و تغییر کاربری‌های غیرقانونی می‌تواند علاوه بر جلوگیری از بین رفتن این اراضی استراتژیک، بخشی از کشاورزی را احیا کند و به ایجاد اشتغالی پایدار و مولد هم کمک شایانی کند. آزادسازی هر یک متر از اراضی کشاورزی یعنی یک گام به تولید محصولات مهم کشاورزی نزدیک‌تر شدن و یک گام به سمت اشتغالزایی و قطع وابستگی برداشتن. سلامت و امنیت غذایی یک کشور مستقیماً به تولیدات بخش کشاورزی وابسته است و هر گونه اختلالی در روند تولید این بخش می‌تواند به طور مستقیم امنیت غذایی و حتی سیاسی آن کشور را تحت‌تأثیر قرار دهد.

رهاسازی اراضی کشاورزی یعنی تولید محصولات متنوع کشاورزی که می‌تواند چرخ صنایع وابسته را نیز به گردش درآورد. ورود به این عرصه مهم و پیگیری آن در سطح کلان به کشاورزی کشور جان و رمق دوباره می‌بخشد.

معمولاً در پشت ویلاسازی‌هایی که در نقاط خوش آب و هوا در یک زمان کوتاه رخ می‌دهد، باندهای مافیایی در یک زنجیره به هم متصل کارسازی و کار چاق‌کنی انجام می‌دهند. عمده‌ترین متصرفان اراضی ملی و ساحلی در طرح آزادسازی «غیرخصوصی» بودند، اما در اراضی کشاورزی عمده‌ترین متصرفان «خصوصی»ها هستند.

روند رسیدگی به پرونده‌ها در این زمینه بسیار کند و زمانبر است. هر روز بر تعداد ویلاهای رنگارنگ در اراضی کشاورزی افزوده می‌شود و به کسی و دستگاهی هم بر نمی‌خورد که ساخت و ساز این ویلاها و تغییر کاربری‌ها چه بر سر اراضی حاصلخیز و اقتصاد بنیادی کشور می‌آورد.

خبر کوتاه

■ رئیس سازمان ثبت اسناد و املاک کشور گفت: با توجه به سیاست‌های قوه قضائیه و سازمان ثبت اسناد و املاک کشور باید تا پایان سال ۱۴۰۱ جشن اتمام کاداستر اراضی کشاورزی را برگزار کنیم. در همین رابطه مدیر عامل کاداستر سازمان ثبت اسناد کشور گفت: تاکنون برای ۱۲۴ میلیون هکتار از اراضی ملی سند مالکیت کاداستر صادر شده و حدود ۱۳ میلیون هکتار باقی مانده‌است.

■ سرپرست بهزیستی استان تهران از تحویل ۲۴۲ فرزند به خانواده‌های متقاضی فرزندخواندگی طی ۹ ماهه ابتدایی سال جاری خبر داد.

■ داروهای مسکن ممکن است تسکین‌دهنده سریع درد باشند، اما متخصصان هشدار می‌دهند که بسیاری از آنها حاوی دوزی از نمک هستند. به ازای هر نیم گرم پاراستامول یا استامینوفن که در یک قرص وجود دارد، ممکن است حدود ۰/۴ گرم سدیم که یکی از اجزای اصلی نمک است، وارد بدن شود.

■ رئیس سازمان زندان‌ها گفت: تاکنون بالغ بر ۱۹۲ زندان به سامانه‌های الکترونیک مجهز شده و حتی در ۱۶ زندان نیز شاهد الکترونیکی کردن ملاقات‌ها هستیم.